

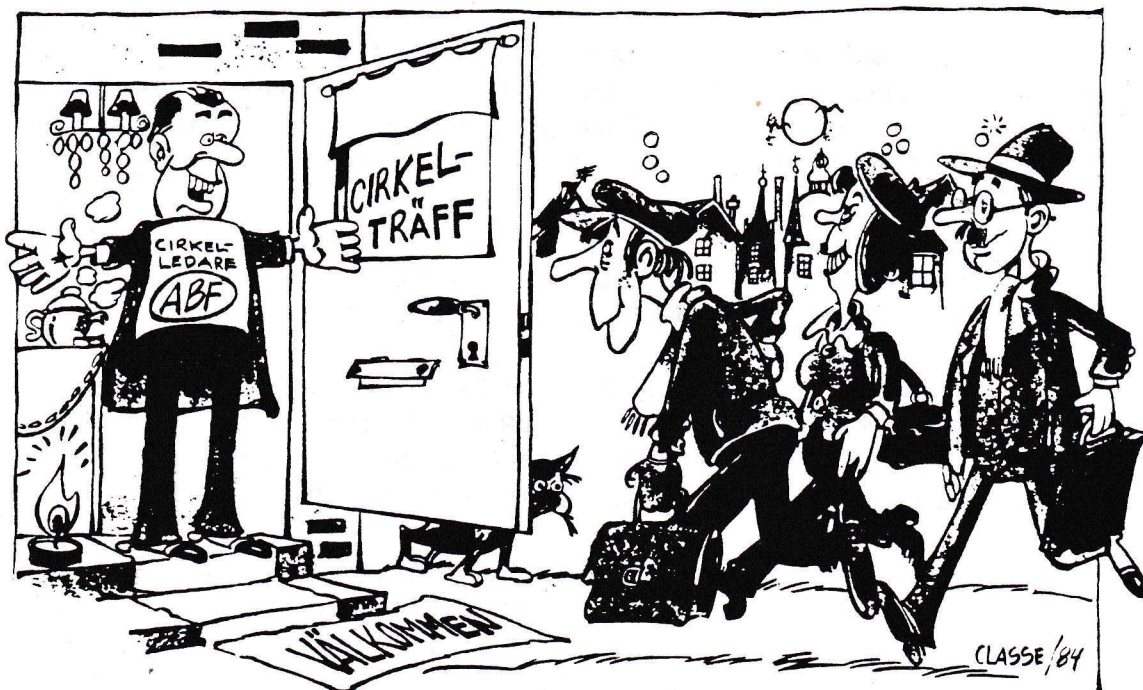
PM

PAPPERSMAGASINET

Medlemstidning för Pappers avd. 68

Oktober 1998

Dags för studier

Läs om studentbudet på följande sidor!

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

FOLK MÅR DÅLIGT PÅ JOBBET.

Arbetsgivaren har mycket stor makt att bestämma om hur mycket som skall produceras och av hur många. Som fackförening har vi att argumentera och förhandla men det avgörande beslutet ligger hos arbetsgivaren och det är detta vi nu ser resultatet utav. Arbetssituationen på fabriken verkar att bli allt tuffare. Organisationsförändringar genomförs som varken är accepterade eller förankrade. Desperata personalminskningar, som man inte utträtt konsekvenserna av innan de genomförs.

Många medlemmar har på senare tid hört av sig till mig med frågor rörande övertid, sena avslösningar, dubbelskift, underbemanning och annat som rör arbetssituationen på fabriken. Vad det beträffar skiftavlösningar så regleras detta i avtalet om Allmänna Anställningsvillkor § 2 mom 6. Vad som inte står i avtalet är hur länge man orkar stanna kvar. Avgörande är i första hand vilken tid på dygnet det är frågan om.

Några personer som kontaktat mig påstår att deras arbetsledare sagt att jag skrivit på ett avtal som tvingar den som inte får avslösning att stanna kvar i åtta (8) timmar. Något sådant avtal finns inte. Det är upp till var och en att avgöra hur länge man orkar stanna kvar. Börjar tröttheten göra sig påmind är man snart en säkerhetsrisk både för sig själv och andra, även produktionen kan äventyras.

Den arbetsledare som hindrar någon, som uppgivit trötthet, från att gå hem och tvingar denne att stanna ytterligare tid, tar på sig ett mycket stort personligt ansvar.

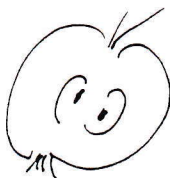
När det gäller bemanningen på skiftlagen finns ett avtal som anger arbetslagens numerär. Underbemanning betraktar vi som ett avtalsbrott. Förekommer det underbemanning och det inte går att få tag i ersättare åligger det arbetsledaren att anpassa produktionen till den rådande bemanningssituationen.

Arbetsledaren har inte rätt att, annat än mycket tillfälligt, gå in i en befattning som avd. 68 har avtalet för. Skulle så ske bevisar det bara att arbetsledaren är en onödig fast kostnad.

Det normala för en chef är att denne månar om sin personal och anstränger sig för att skapa goda arbetsförhållanden. Så är det inte på alla på alla händer längre. Numera uppträder många som kravmaskiner, som hela tiden drar åt skruven för att krama ur även den sista svettdroppen.

Dessa frågor har sin naturliga plats på dagordningen vid arbetsplatsträffarna. Era röster måste höras och vara så starka att de tränger igenom den silduk som blockcheferna utgör vid fabriksledningsbordet. Vad jag har förstått framförs det inte någon kritik utan locket sitter hårt på "tryckkokaren".

Johnny Karlson

NU DJÄV...AR

börjar det !

Årets studieuppsökeri är igång och pågår till och med v. 41.

Studieuppsökarna, som i år är elva till antalet, har ambitionen att nå ut till alla medlemmar. Trots detta är det ofrånkomligt att man missar några som råkar vara borta när uppsökaren besöker arbetsplatsen. Om Du inte fått kontakt med en studieuppsökare senast v. 41 men ändå vill anmäla Dig till en kurs kan Du själv anmäla dig till närmaste uppsökare eller ringa till fackexpeditionen.

Våra uppsökare är:

Veronica Ljungqvist: Hamn, h-lab + rullalag (ej skl 5)

Kent Andersson: Mer o Massa-block skl 5 + PM 2 skl 5

Patrik Lundberg: UH Mer/Massa o PB, Förråd, Brandbod

Taisto Hautala: Massa skl 2,3,4 o 6, Mek.verkstad, Bygg/snickeri o Städ

Roger Larsson: Mer/Massa-block skl 1

Börje Falkhäll: PM 11 skl 2

Leif Söderberg: PM 12 + Emb (ej skl 5)

Anders Lidén: Emb skl 5 + PM 3 o 11 skl 5

Hans Åhman: El- o valsverkstad, Transp, UH-grupperna PB/emb

Robert Flykt: PM 2 o 3 skl 1,2,4 o 6, PM 11 skl 1,4 o 6 + Mer-block skl 2,3,4 o 6

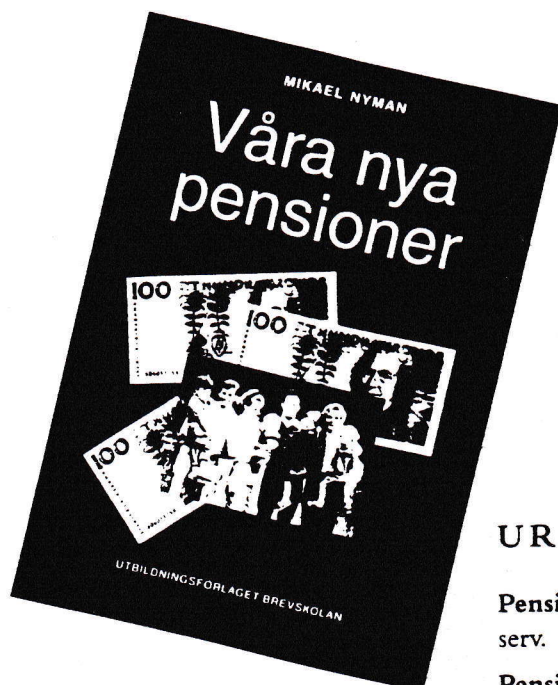
Daniel Andersson: PM 2,3 o 11 skl 3

Vårat studieutbud ser ungefär ut som vanligt.

- Nytt för i år är en del material omkring det nya pensionssystemet samt avtalspensionen. (Se annan plats i PappersMagasinet).
- Medlemsutbildningen (ersätter gamla FGU) är en facklig grundutbildning som riktar sig till alla medlemmar. Den läses på dagtid och ersätts med UVA-timmar. Kursen startar efter årsskiftet.
- Förtroendevald i Pappers (FiP) vänder sig till medlemmar med ett fackligt uppdrag och som redan gått Medlemsutbildningen/FGU. -
- MATEMATIK börjar med grundläggande matte; siffror och tal, huvudräkning, avrundning, överslagsberäkning, procenträkning o.s.v.
- ENGELSKA – från nybörjarengelska upp till gymnasienivå. Det är aldrig för sent att börja och nyttan av att kunna språk bara ökar.
- SAMHÄLLSKUNSKAP – ett viktigt ämne. Särskilt nu efter höstens valresultat. "Ett Sverige som var", "Dina rättigheter – fler än du tror" och "Utan skyldigheter – ingen solidaritet" är några av kapitlen i boken.
- SVENSKA – den som behärskar språket har helt andra möjligheter att påverka sin omvärld än den som är språkligt osäker. Kursen kan läggas upp på två sätt; med betoning på träning i tal och skrift eller med tyngdpunkten på det grundläggande svenska språket som sådant t ex grammatik.
- DATA – här finns flera olika möjligheter. Du kan även ta det s k data-körkortet här hos ABF i Hallstavik.
Kurserna är i år avgiftsbelagda.
Windows, Word och Works olika steg kostar 300 kr.
Excel och Power Point kostar 500 kr.
IT-kurserna är fritidscirklar och där gäller den vanliga medlemsrabatten.
- FRITIDSCIRKLAR – kan vara allt ifrån dans, navigation, spanska till matlagning, flugbindning eller träslöjd. Bara tillräckligt många anmäler sig så försöker vi få igång en kurs. I ABF:s studieprogram (finns hos uppsökarna och på fackexp) finns exempel på fler kurser där finns också priserna. Medlemmar i avd. 68 har en särskild medlemsrabatt på halva kursavgiften dock max 300 kr.

UR INNEHÅLLET:

Pensionerna i ett historiskt perspektiv. Från legohjonsstadga till premiereserv.

Pensionerna i samhällsekonomin. Det är alltid den aktiva generationen som bestämmer hur mycket pensionerna blir värda. Utan en aktiv generation skapas ingen välfärd att ta del av. En kort genomgång av de grundläggande ekonomiska förutsättningarna för att öka insikten om att pension inte främst kommer från politiker utan från det egna arbetet och tillväxten i samhällsekonomin.

Därför hotade ATP att haverera. En beskrivning av hur en stor generation pensionärer inte kan försörjas av en krympande andel yrkesaktiva.

Det nya pensionssystemet. Så kommer det att fungera i praktiken och även om det aldrig går att säga hur hög pensionen blir i kronor går det ändå att skapa sig en hygglig bild av vad som väntar bortom 65-årsdagen. Här beskrivs även tekniken med premiereserver.

Ingen blir utan pension. En beskrivning av garantipensionen som ersätter dagens folkpension och pensionstillskottet.

Pension före 65? Här beskrivs de system som träder in om vi inte kan arbeta och tjäna in pensionsrätt. Här visas också att det krävs flera sparade miljoner för den som vill pensionera sig själv vid 55 eller 60 års ålder.

De nya avtalspensionerna. En beskrivning av hur Avtalspension SAF-LO fungerar och vad som påverkar utfallet. Här finns även en kort genomgång av de förmåner som låg i det tidigare STP-systemet.

Andra avtalspensioner på den svenska arbetsmarknaden. Korta beskrivningar av tjänstepensionerna bakom förkortningar som ITP, ITPK, KTP, PA/KL och KTPK. För närvarande pågår förhandlingar om att reformera snart sagt alla olika tjänstepensioner på den svenska arbetsmarknaden.

Måste jag spara för att slippa ålderdom i fattigdom? Osäkerheten om de framtida pensionerna gör att många sparar till sin egen pension. Men vad betyder 200 kr i månaden? Gör de hundralapparna någon skillnad? En genomgång av de olika privata sparalternativ som marknadsförs allt intensivare.

Måste man vara börshaj för att hänga med? En allt större andel av pensionskapitalet placeras numera i aktier via olika fonder. Varje individ ska själv bestämma vad som är rätt och fel placeringar. Och skillnaden i utfall kan bli mycket stor mellan den som väljer rätt och den som satsar galet. En beskrivning av hur man kan resonera runt valet av placeringar till de nya premiereserverna, avtalspensionen eller det privata pensionssparandet.

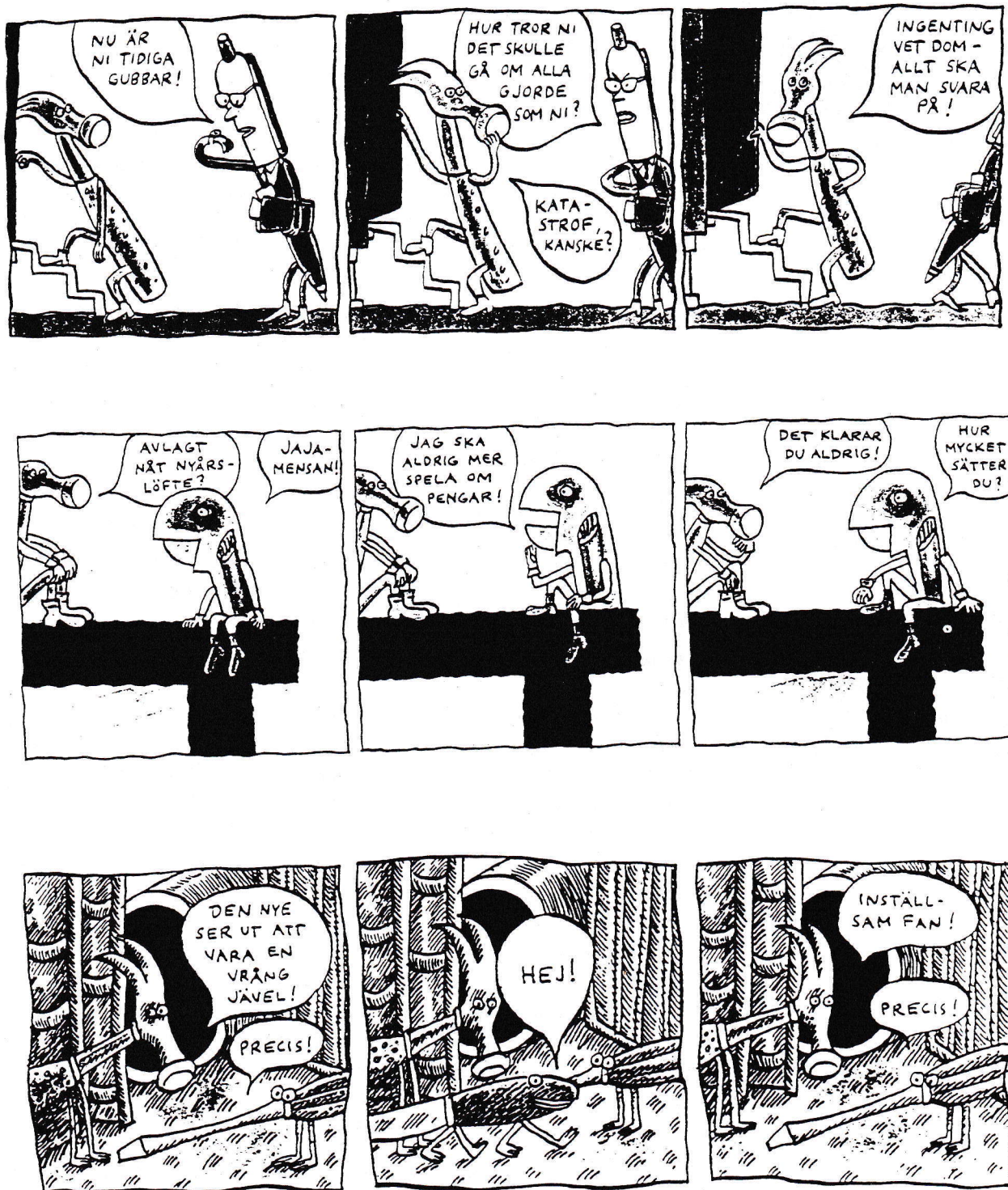
Boken kompletteras med relevanta diagram och illustrationer samt en utförlig ordlista.

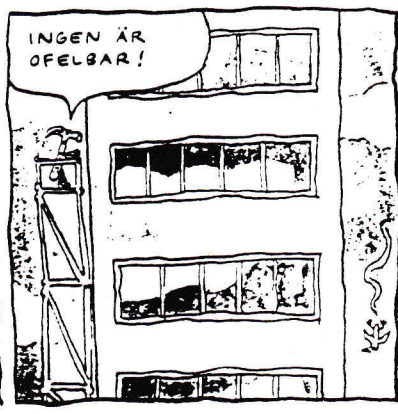
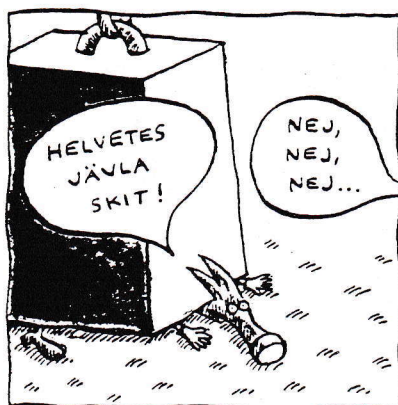

galleri
Robert Nyberg

I Galleri Robert Nyberg har vi nu kommit till en av Roberts speciella figurer – den filosofiske hammaren och hans "medarbetare".

PENSIONSVALET -98

Nu när det snart är dags att välja förvaltare för er avtalspension (valet skall ske senast den 31/12 -98), så börjar många röster höras om var ni bäst placerar era pengar.

Många som gör sig hörda i mediabruset är knutna till vissa finansiella intressen och talar för sig och sitt företag.

Det råd vi informatörer vill ge er är att alltid titta efter vad ni som sparare får betala för att någon förvaltar era pensionspengar. Tänk på att den till synes låga avgiften på 2 % i längden blir mycket pengar uttaget över flera år. Se exempel nedan !

FOLKSAM-LO Avtalspension har en strävan att nå nivån 0,2 % i förvaltningskostnad.

Lennart Svenberg

Agneta Sundblad-Persson

Joakim Eriksson

Avtalspension SAF-LO

37 års premier på nivån 3 600 kronor om året med en genomsnittlig avkastning på 8 procent ger Anna Andersson ett bruttobelopp (exklusive avgifter och skatter) på 790 000 kronor. 790 000 kronor är dock inte vad Anna kommer att ha kvar. Förvaltaren kommer att ta en del av sparkapitalet i avgift för sin förvaltning. Av tabellen framgår tydligt hur stor skillnaden i kronor kvar till pension är mellan olika förvaltare.

Förvaltnings-
avgift i
procent

Andel av brutto-
kapitalet som
förvaltningsavgiften tar

Kvar av
790 000 kr till
Annas pension

2.0%

40%

476 000 kr

1.5%

32%

539 000 kr

1.0%

22%

611 000 kr

0.5%

12%

694 000 kr

FOLKSAM-LO
AVTALSPENSION

Jag har inte tid .....

När man frågar någon av våra medlemmar varför han eller hon inte går på avdelningsmöten, får man ofta svaret: " Jag har inte tid".

Låt oss göra en liten räkneoperation för att se hur stor sanning det kan ligga i den motiveringen.

Året har normalt 365 dygn och det går 24 timmar på ett dygn. Alltså har du 8.760 timmar till ditt förfogande under ett år.

Vi är generösa och låter dig sova 8 timmar per dygn. D.v.s $8 \times 365 = 2.920$ timmar per år.

Du har 5.840 timmar kvar.....

Vi utgår från att du arbetar 225 dagar per år. Det gör $8 \times 225 = 1.800$ timmar per år.

Du har 4.040 timmar kvar.....

Om vi dessutom antar att du ägnar 3 timmar per dag till att äta mat. Till denna aktivitet åtgår $3 \times 365 = 1.095$ timmar år.

Du har 2.945 timmar kvar.....

Detta antal timmar är din egentliga disponibla fritid. Om du tar 20 timmar per år av denna fritid, d.v.s 7 promille*, för att bevista avdelningens möten, så har du ändå

2.925 timmar kvar.....

till andra aktiviteter.

Så visst har du tid, eller hur !

Sune Alm

- * Dessa 7 promille kan du använda till att påverka din lön, din arbetstid, arbetstidens förläggning, dina försäkringar, din arbetsmiljö m.m.
Det är kanske värt ett försök ?

SKYDDSSIDAN

Jag har i tidigare nummer av pappersmagasinet uttryckt min oro angående den ökning av olycksfall på fabriken och att trenden måste bytas, att vi ska jobba säkert. Glädjande nog har trenden brutits och om det håller i sig får vi ett "rekordår". Visserligen finns det lite till att göra innan vi når vårt mål, dvs 10 olycksfall per 1 miljon arbetstimmar. (Se bilaga.)

Jag är övertygad att vi kan dit om vi **alla** hjälps åt.

Ett sätt är att utbilda skyddsombuden i riskanalysering, det får givetvis inte fränta andra medarbetares skyldighet att påpeka brister i arbetsmiljön.

Som jag sa inledningsvis har Hallsta klarat sig ganska bra hitintills , men det finns andra pappersbruk som tyvärr inte klarat sig lika bra.

Husum: En fördubbling av olycksfallen jämfört med 1997. Dessutom en tragisk dödsolycka, där en 53-årig man klämdes ihjäl i en torkmaskin.

Karskär: En storbrand i ett mellanlager av papper och som ödelade stora delar av produktionen. Tre personer till sjukhus, dock ingen som blev allvarligt skadad.

Vallvik: En explosion i en sodapanna, stor förstörelse men inga personskador mig veterligen.

Detta är olyckor som också kan inträffa hos oss, därför måste vi aktivt arbeta med förbättringar. Följ de instruktioner och regler som finns samt noggrant planera säkerhetsarbetet. **Det gäller faktiskt vår egen och våra arbetskamraters säkerhet.**

För ett antal veckor sedan fick jag äran att delta i Pappers 20:e kongress på Folkets Hus i Stockholm. Jag kan försäkra Er om att det var jobbiga men intressanta fyra dagar, där många mer eller mindre kloka debatter fördes.

Det område som jag och Taisto Hautala skulle bevaka var på arbetsmiljöområdet, eventuellt argumentera mot eller för de motioner som togs upp. (Vi slapp det eftersom alla tyckte som oss.).

Underlaget för arbetsmiljöarbetet var en rapport som en arbetsgrupp tagit fram på uppdrag av förbundsstyrelsen 1997. Rapporten skulle utgöra ett underlag för beslut om inriktning av förbundets arbetsmiljöarbete de närmaste åren. Rapporten som godkändes i sin helhet av kongressen tar upp de problem som finns i branchen och vad förbundet ska arbeta med. Jag ska inte ta referera hela rapporten i det här numret utan jag tar bara upp de mest intressanta att satsarna

Pappers skall verka för:

Att vållandeprövningen tas bort.

Att ingen drabbas ekonomiskt p g a arbetsskada.

Att ta fram informationsmaterial med olika teman inom arbetsmiljöområdet.

Att rätt bemanning finns innebärande att individen kan styra och ha kontroll över sin arbetsbelastning samt få tid att utveckla sin kompetens.

En arbetsorganisation som innebär utveckling för individen med vidgade arbetsuppgifter och ökade befogenheter.

Att slå vakt om industriförbundsprincipen.

Att skapa det goda arbetet.

Att hjälpa missbrukande medlemmar bli av med sitt missbruk.

Att motverka alla typer av kränkande särbehandling.

Att det utvecklas god kompetens för rehabilitering och friskvård.

Arbetstidsförkortning.

Att öka individens inflytande över arbetstidens förläggning.

Att forskning om skiftarbetets effekter genomförs.

Att alla arbetsplatser utformas så att de passar både kvinnor och män och inte orsakar ohälsa.

Att monotona arbetsuppgifter byggs eller organiseras bort.

Att utveckla bra arbetsformer för förändringsarbete.

Att arbetsmiljön blir bullerfri och vibrationsfri.

Att minska kemikalieanvändningen inom branchen.

Att främja forskningen om nya processers påverkan på arbetsmiljön.

Att skyddsombuden har en god utbildning för uppdraget.

Att arbetsförutsättningarna för uppdraget utformas så att skyddsombudet kan upprätthålla och förstärka sin yrkesmässiga kompetens.

Att delegera fackliga beslut till naturliga arbetsgrupper på våra arbetsplatser.

Att använda de kontakter som finns (LO Arbetarskyddsstyrelsen NAMP. EMCEF.) för att påverka europeiska direktiv och standards.

Som ni kanske förstår kommer skyddsombudens roller att förändras med förbundets intentioner. De kommer att ha mycket arbete framför sig.

För de som är intresserade av hela rapporten kan höra av sig till mig eller till avdelningsexpeditionen för ett exemplar.

Hans Åhman.

OLYCKSFALL 1998													
BLOCK	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Tot
Ved & mek Massa				2				/					
Miljö, Energi & RP				1									
Underhåll													
Gem. anläggningar		1						/					
PM 2								/					
PM 3						1		/					
PM 11		2											
PM 12		1						/					
Order & Distribution					3		/						
Administrativ serv.													
Utveckling		0	4	0	3	3	1	1	4	1			
		4			7			6					
Arbetsskada													

TILLBUD 1998													
BLOCK	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Tot
Ved & mek Massa	2		1		1								
Miljö, Energi & RP	1							2					
Underhåll					1								
Gem. anläggningar	1		1					/					
PM 2		1											
PM 3						1							
PM 11	1												
PM 12													
Order & Distribution		4	4	2	3								
Administrativ serv.													
Utveckling		5	5	6	2	5	1	-	2	1			
		16			8			3					

BAGATELL 1998													
BLOCK	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Tot
Ved & mek Massa	3			2	1		/		/				
Miljö, Energi & RP	1		1		1	1	/		/				
Underhåll	2		3					2					
Gem. anläggningar	1			1	1	2	/						
PM 2		1			1	1							
PM 3				2	4	1							
PM 11	1		1			1	2	2					
PM 12	1	1					/						
Order & Distribution		1	1	2	2		3	/					
Administrativ serv.													
Utveckling		9	3	6	7	10	6	9	5	2			
		18			23		16						
Tandskada			1										

ARBETSSKADERAPPORT

98/2

Olycksfall

	Braviken	Hallsta	Hylte	Kvarnsveden	Ortviken
Kvartalet	3,2	15,4	5,0	8,3	19,1
1998	12,8	12,3	10,1	17,7	15,9
1997	15,9	21,0	15,5	8,2	10,6

Bagatellskada

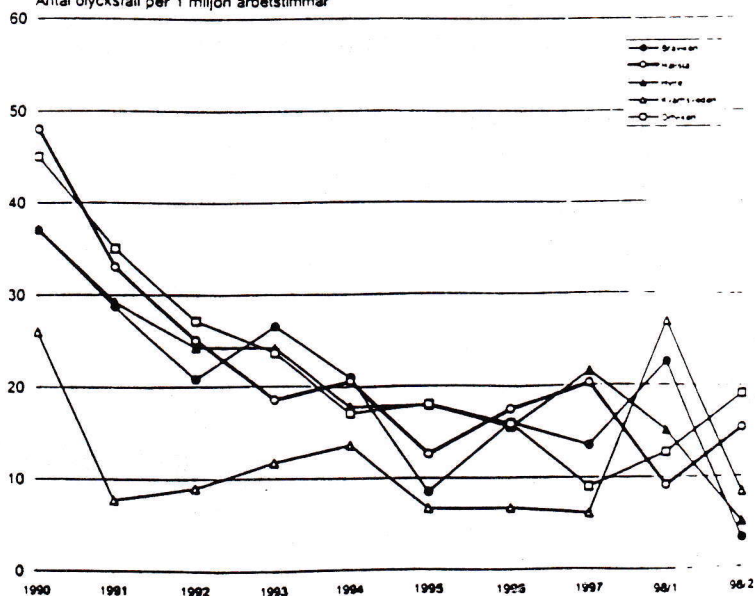
	Braviken	Hallsta	Hylte	Kvarnsveden	Ortviken
Kvartalet	63,8	35,3	47,9	44,3	8,5
1998	70,5	38,1	46,7	51,9	6,4
1997	89,3	56,3	34,8	49,1	14,9

Tillbud

	Braviken	Hallsta	Hylte	Kvarnsveden	Ortviken
Kvartalet	44,7	17,5	45,4	116,2	70,0
1998	46,4	26,9	59,3	144,7	78,5
1997	62,2	28,7	98,0	102,3	82,8

Antal olycksfall per 1 miljon arbetstimmar

PAPPERSMAGASINET PRESENTERAR:

Vårt nya huvudskyddsombud

NAMN: Robert Flykt
ÅLDER: 28 år
FÖDD: Söderhamns BB 1970
FAMILJ: Mor, far och yngre bror
FAVORITMAT: Pasta och Sibylla
MUSIK: Allt möjligt, mest hårdrock 70- och 80-tal
LÄSER: För tillfället "Liftarens guide till galaxen"
FAVORITFILM: "Starwars"-triologin
YRKEN: Hjälpfullare, rullare, passare, torkare och operatör ÅKC
FRITID: Innebandy, golf, bandy, fiske, jakt och sommarstugan.

Så här berättar Robert om sig själv:

Jag flyttade från Vallvik till Hallstavik den 15 november 1988 och började arbeta på PM 11 (A-skiftet). På PM 11 var jag till i september - 89 då jag började på PM 12 som rullare och därefter som passare och torkare.

Jag gjorde militärtjänsten i Gävle på 14 åren 1991 - 92.

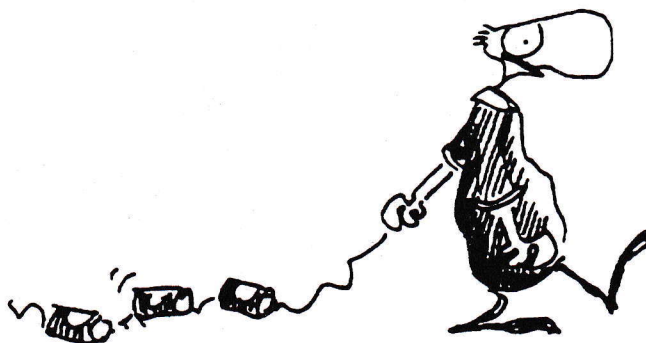
Efter avslutad militärtjänst fortsatte jag på 12:an fram till 1993 för att sedan övergå till en tjänst som operatör i ångcentralen. Där arbetade jag till i september i år. Jag har nu börjat som huvudskyddsombud för AU 3, d.v.s. PM 2-3-11-12 och Order och distribution.

Vad jag vill med mitt arbete som huvudskyddsombud är att uppnå en säker och trygg arbetsmiljö för oss arbetare. Mitt mål är att nå en nollvision vad det gäller olycksfall och bra anpassad arbetsmiljö för oss på golvet. Jag hoppas att vi skall hjälpas åt att kämpa för en sund och bra intern arbetsmiljö på Hallsta Pappersbruk.
Kom ihåg att den bara bli vad vi tillsammans gör den till !

För övrigt är jag placerad på Block PM 2 och har kontor vid förmanskontoren på dito PM.

Finns att nå på telefon 265 39 eller personsökare 265 39.

Med vänliga hälsningar
Robert Flykt

PÅGÅENDE PROJEKT.

VEDLINJE 1.

Vi kommer fortsättningsvis att informera lite om de projekt som pågår på våran fabrik i Pappersmagasinet. Först ut blir projektet för ny vedlinje.

Den nya vedlinjen är dimensionerad för att klara av 3000 kbm ved per dygn, idag är kapaciteten 2500 kbm för vedlinje 4,5 och 6. Efter VL 1 igångkörning 1 april 1999 kommer VL 4 och 5 att rivas. VL 6 körs på dagtid för att förse sliperiet med ved.

Stor vikt har lagts på yttre och inre miljö, med hög målsättning att minska buller få bra ventilation, belysning och färgsättning. I servicedelen finns manöverrum, omklädningsrum och matrum samt kontor. Även verkstäder är inrymda här.

Fastän skyddsnivån i projektet är hög fick man en del mindre anmärkningar av den "flygande inspektion" som yrkesinspektionen genomförde nyligen. Hitintills har man varit förskonade från olycksfall, endast en mindre klämskada har inträffat.

Bygget och montaget pågår enligt tidplan. Man beräknar att uppvärmningen av huset ska vara i drift vecka 41. Bemanning är idag ca 40 st och i november december ca 100 st. För närvarande pågår det schaktning av en kabelkulvert som under en viss tid ändrar in och utgående tung trafik. (Detta finns anslaget.)

Projektgruppen vill påminna om att obehöriga ej äga tillträde till bygget och för behöriga gäller strikt hjälmvång.

Hans Åhman genom Rune Johansson projektledare.

Om arbetsorganisation .....

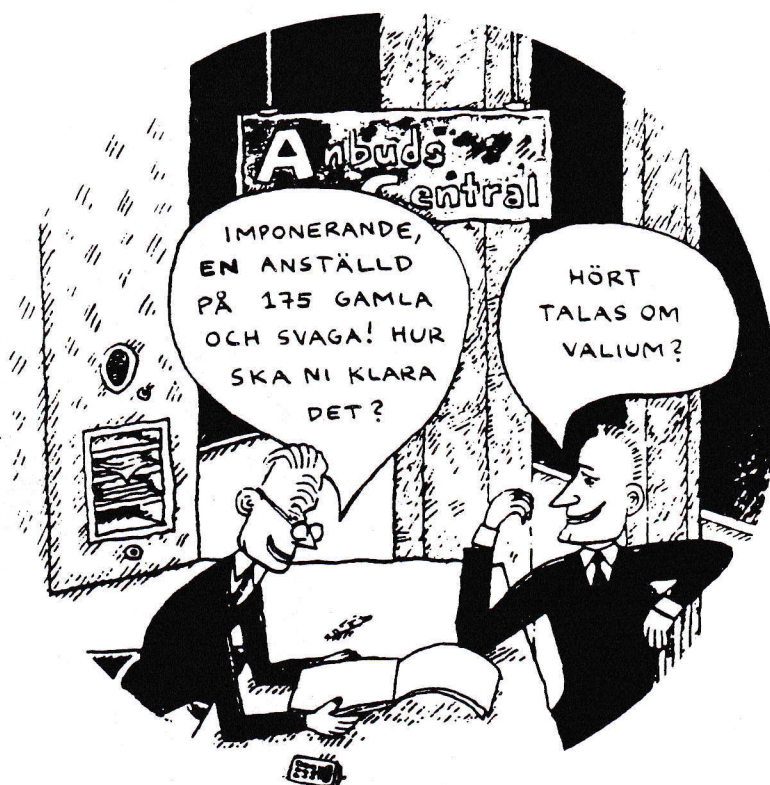
"Det här är historien om fyra arbetskamrater vid namn Alla, Någon, Vem som helst och Ingen.

Ett viktigt jobb måste utföras under stor tidspress och Alla var övertygade om att Någon skulle göra det.

Vem som helst kunde ha gjort det men Ingen gjorde det för det var Allas jobb.

Alla tyckte att Vem som helst kunde göra det men Ingen insåg att Alla inte skulle göra det.

Det hela slutade med att Alla skyllde på Någon när Ingen gjorde det som Vem som helst kunde ha gjort."

Det resurssnåla informationssamhället? Knappt, om man tittar på materialens ekologiska ryggäckar, sa Friedrich Schmidt-Bleek, Faktor 10-begreppets fader.

"ÄR DET HIGH TECH ATT SLÄNGA BORT 90 PROCENT?"

- Vi måste övergå från genomströmningsekonomi till att koncentrera oss på det som förs in i ekonomin. Dematerialisering och Faktor 10 handlar om att minska vårt oerhört slösaktiga omlopp av ämnen, som alldeles i onödan tillåts ställa till miljöproblem.

Friedrich Schmidt-Bleek, tidigare biträdande chef för Wuppertalinstitutet, en av upphovsmännen till resonemangen om Faktor 4 och Faktor 10, samt grundaren av Faktor 10 Institutet, sammanfattade:

- Felet är att vi nästan helt och hållet koncentrerat miljöpolitiken på flödet ut ur ekonomin, på effekterna av produkter och processer som ekonomin ger i utbyte (därav vår fixering vid end-of-pipe-lösningar). Vi måste vända på resonemangen och i stället sätta in åtgärder på det som skall slussas in i ekonomin.

- Människan förflyttar i dag 4-5 gånger större mängder fasta material över och mellan kontinenterna än naturkrafterna, men nästan allt vi sätter i rörelse slängs bort utan nytta. I genomsnitt förlösas ca 94 procent av de naturresurser vi skördar, gräver upp eller utvinnet, medan resten används i form av tjänsteproducerande ting. Och detta kallar vi hogteknologi!

- När vi använder mindre än 10 procent av de material vi plockar ut ur naturen så handlar det inte bara om den tiondel som utnyttjas i ekonomin. Alla 100 procenten av de materialen vi får i omlopp kommer att ändra miljön och ändra skeendena i de ekologiska systemen.

Lättare ekologisk ryggäck

- Vi ska inte sträva till vårt uttag av resurser för att bevara eller spara för framtiden. Det är en vanlig missuppfattning att dematerialisering handlar om att behålla resurser "kvar i marken" för framtida bruk. Nej, eftersom inga naturresurser kan plockas ut kostnadsfritt handlar det om att sakta ner och minska det oerhört slösaktiga omlopp av ämnen som alldeles i onödan tillåts ställa till miljöproblem.

- Dematerialisering handlar om att kraftigt minska de extrabördor vi lägger på miljön, att låta högst betydligt på de ekologiska ryggäckarna.

- För varje ton brunkol som vi bränner i Tyskland har vi en extra kostnad på ca sex ton material som måste grävas upp ur marken. Vi förflyttar således en naturresurs ur sitt naturliga läge, trots att vi inte använder den. Det finns inga pengar att tjäna, det är bara avfall som förorenar och som vi måste betala för att bli av med. Det är kolets ekologiska ryggäck.

Resursslösande IT?

- Om man tittar på sin dator så ser man ca 20 kg avancerad teknik, men för att producera apparaten måste man samtidigt förflytta 14 ton av fasta ämnen i naturen (vattenförbrukningen oräknad) ur sitt läge. Användaren ser inte datorns ekologiska ryggäck som är i storleksordningen en faktor 600.

- Den som hävdar att informationssamhället kommer att bli resursbevarande bör nog börja räkna efter vilka kostnader det handlar om i termer av "osynliga" miljöinvesteringar. Vilken är den totala förflyttningen av material per enhet tjänst som vi får ut? Vad innebär det i form av ekologiska ryggäckar att skicka upp satelliter?

- Tidigare har vi bedömt materialens egenskaper som elektrisk ledningsförmåga, massa, vikt, formbarhet. Nu är det dags att lägga till ytterligare en bedömningsgrund - materialens ekologiska ryggäck. På Wuppertalinstitutet har vi beräknat ryggäcken för ca 35 vanliga material och ryggäckarna, den mängd "avfallsmaterial" det kostar att få fram

det önskade materialet, varierar från väldigt lite (1-2) för rundvirke till ca 500 000 för platina och guld.

- Att använda koppar i byggnader och aluminium i fönsterramar är från ekologisk utgångspunkt mycket värre än man tror. Varje gång man tar 1 kg aluminium som ny råvara ur naturen har man totalt sett utnyttjat 85 kg av naturen. Koppar har ett motsvarande ryggäcksvärde på 500. Kunskaper om materialens extra miljöbelastning krävs alltså för att kunna konstruera miljöanpassat.

Mer nytta av det vi nyttjar

- Vi behöver ett nytt synsätt. Om vi vill lämna miljöutrymme även för dagens och morgondagens stora befolkningar i Kina, Indien, Sydamerika att använda resurser för allmänna utrustning och anläggningar så måste vi dela med oss.

- Minst hälften av de resurser som går in i världsekonomin skulle behöva skäras bort under kommande årtionden om vi vill åstadkomma ett ekologiskt rimligt stabilt tillstånd, men för vår del räcker inte detta. Vi måste lära oss att göra lika mycket med bara 10 procent av det material och den energi som vi kör in i ekonomin i dag. Om detta handlar Faktor 10.

- Att minska materialflödena med 90 procent är inte ett program, det är ett mål som ska uppnås. När man vanligen talar om effektivitetsvinster i etablerad teknik så handlar det om 0,6 procent per år i ett längre tidsperspektiv. Alla kan då förstå hur lång tid det skulle ta att åstadkomma en "traditionell" 90-procentig effektivitetshöjning. Men det är inte effektivitetshöjningar hos existerande teknik vi talar om! För att kunna till-

fredsställa våra framtida behov av tjänster kommer vi att behöva alldeles ny teknik, med hjälp av en stegvis dematerialisering och helt nya material.

- Eftersom dematerialisering inte handlar om att göra existerande teknik mer effektiv är uttrycket eco efficiency kanske något vilseledande, även om det omhuldas av OECD och WBCSD. Det är ökad resursproduktivitet vi behöver. Vilken tjänst eller vilken funktion vill man ha? Utgå från detta istället för att tänka i termer av utrustning och föremål. Hur kan man med minsta insats av material och energi få fram tjänsten eller funktionen, under längsta tänkbara tid med lägsta tänkbara förbrukning av naturresurser? Det är vad MIPS handlar om, från vaggan till graven, eller från vaggan till vaggan.

- Är Faktor 10 en omöjlighet? Inte om man inser att det är en systemfråga och inte en fråga om att bygga bättre grejor. Om vi granskar det vi gör med resursproduktivitetssögon så kommer vi att ändra hela vår ekonomi och följderna blir enorma. Då blir det t. ex. självklart att beskatta resursanvändning och inte arbete.

Wuppertal Institute
http://www.wuppertalinst.org/Wi/home_e/index.html

World Business Council on Sustainable Development
<http://www.wbcsd.ch/>

OECD
<http://www.oecd.org/env/sust/sustain.htm>

AFN
<http://www.environ.se/arbete/arbete.htm>

Förhandlingskomplikationer

SIGGES LAGUN

